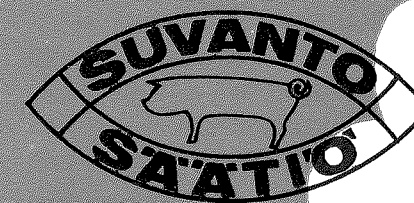


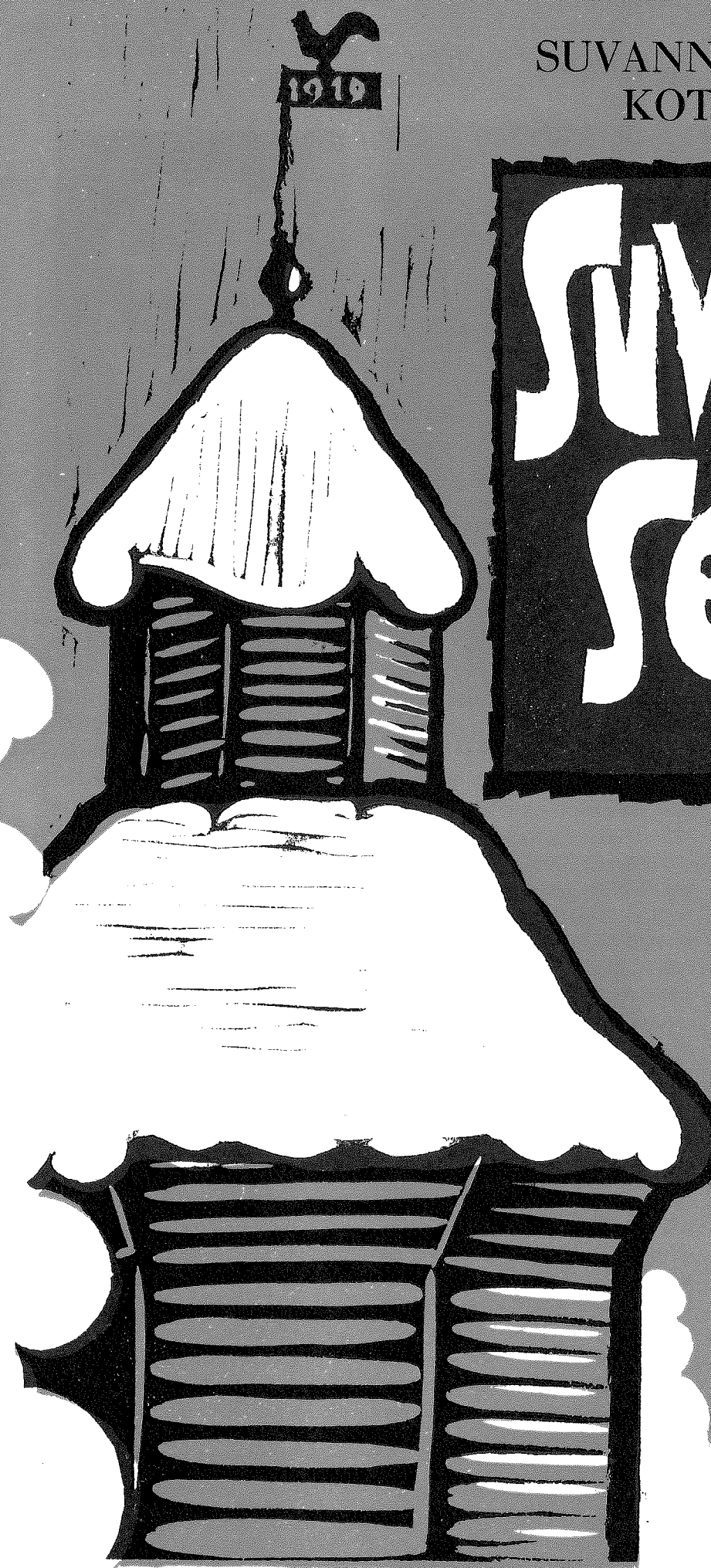
SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

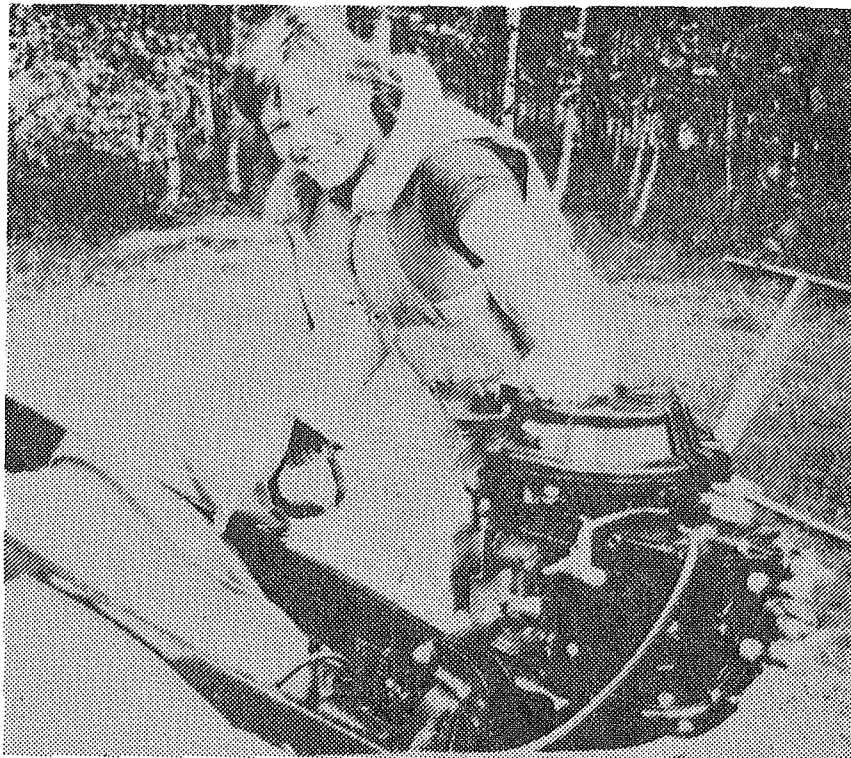
Suvannon seutu

Julkaisija:



Jouluna
1976





Moottoriveneellä Suomen mestariksi

Mikkelin lähellä Ristiinan vesillä järjestetyissä moottoriveneilyn Suomen mestaruuskilpailuissa on OSB-luokassa Suomen mestaruuden voittanut Tottijärvellä syntynyt Veli-Matti Nuora. Hän on nykyisin Pyhäselän kunnan peruskoulun käsityöopettajana, joka kunta on Joensuun liepeillä. Veli-

KUOLLUT MIES ARKISTOVAUNUSSA!

Viime numerossa kerroimme Äänekoskelta Sakkolan seurakunnan arkiston sisältäneestä tavara-vaunusta löytyneestä kuolleesta miehestä. Seurakunnan kirkonkirjat ja muuta seurakunnan arkistoa sisältäneen kuorman päällä oli kuollut mies! Vaunu lähti lukittuna ja sinetöitynä matkaan Sakkolasta! Tästä vaunusta löytyi vainaja ja hän oli todennäköisesti ryöstetty! Tuntomerkit: Keskimittainen, keski-ikäinen, tummahko mies. Puettuna vain trikoiisiin alusvaatteisiin ja VALKOISEEN PELLAVAISEEN ristipis-

Matti voitti viimeisessä lähdössä kuuluisan mestarin Caj Fagerströmin 14 sekun. joka riitti voittoon.

Veli-Matti Nuora voitti kilpailun itse rakentamallaan veneellä ja uusi amerikkalainen moottori oli vielä lähes sisään ajamaton, joten toivomme tulevaisuudessa uusia voittoja ja sijoituksia!

Suomen mestarin vanhemmat ovat Laina ja Matti Nuora Sakkolan Petäjäjärveltä ja heidän nykyinen kotipaikkansa Nokian Joenpohja.

toin ommeltuun liiviin, "silentkaan"!

Mistä tämä vainaja Sakkolan seurakunnan vaunuun joutui ja kuka hän oli lienee vieläkin arvoitus.

Toivoisin, että "Karjala" ja toiset Kannaksen kotiseutulehdet yhdessä auttaisivat vainajan henkilöllisyyden selvittämisessä.

Asiasta jotain tiedävät voivat lähettää tietonsa kirjeitse Suvannon Seudun toimitukseen.



Toimituksen tuoli

Kulunut vuosi on toimituksen tuolilta kurkistettuna antanut sellaisen vaikutelman, että lukijat ovat innostuneena hyväksyneet lehden sellaisena kuin olemme sen pystyneet toimittamaan. Tietysti puutteita on ja lehden kokoa rajoittaa ennenkaikkea valtion toimenpiteet, nehan puristaa kaikkea aatteellista toimintaa joka suunnalta. Ei me silti anneta mitään luovutusvoittoa. Lehti ilmestyy totuttuun tapaan, sivumäärältään saman kokoisena ja kuvitus on kiinni rahavaroista. Aineiston tarjonta lehteen on ollut ennen kokematon, suorasanaisia kirjoituksia on ollut tarpeen mukaan ja runoista on suorastaan tunkoa, jopa neljältätoista kynäliijältä on valmiina laatikossa.

Tuntu on sellainen, että koko lukijakunta on tullut läheisemmäksi ja kanssakäyminen entistä lämpöisemmäksi niin lehteä kuin toimittajaakin kohtaan.

Toivon saman kitkattoman kanssakäymisen jatkuvan v. 1977, sekä toivotan Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta.

ERÄS SOTAJOULU

Elettiin sotavuotta 1943. Monissa Karjalan Kannaksen rajakylissä asustivat siviiliasukkaat sotilaiden ja lottien harmaisiin pukeutuneiden joukkojen kanssa hyvässä naapurisovussa. Sotavälikannaksella oli ollut jo pitkän aikaa sellaisessa vaiheessa, että mitään erikoista ei tapahtunut. Aika tuntui yksitoikkoiselta ja sodasta puheenollen vaikutti siltä, että lopuneeko koskaan tämä sotatilanne, jonka aikana ei voinut suunnitella tulevaisuutta eteenpäin. Oli vain eletävä päivästä toiseen.

Tällaisissa tunnelmissa odotin joulua vuonna 1943. Olin joitakin vuosia aikaisemmin pukeutunut harmaan puvun päälleni siinä tarkoituksessa, että siten palvelen parhaiten maatani. Nyt tämä palveluspaikka oli Kivennavalla Suurseen kylässä olevassa komppaniassa. Tässä kylässä oli oltu jo pitkään, että kylä oli melkein niin tuttu kuin "omat tasut". — Olimpa kesällä 1943 tehnyt täältä matkan Riiskan sukulaisiin osaksi jalkaparikassa ja tilapäisiä kulkuneuvoja käyttäen. — Tutut olivat

myöskin komppanian asukkaat. Kauan yhdessä oltaessa oli tultu kuin samaksi perheeksi.

Lähestyvä joulu herkisti mieltä. Korkeampi johto oli ennen joulua lausunut toivomuksen, että vältettäisiin tarpeettomia lomia jouluna. Tätä toivomusta aion minäkin noudattaa.

Maassa ei ollut lunta tunnelmaa luomassa, mutta jostain vaan joulutunnelmaa syntyi jo ennen joulua niin paljon, että minäkin kirjoitin joulurunon ja lähetin sen rintamalehti Tapparaan. Runo tulikin sopivasti juuri jouluksi julkaistuna.

Jouluaattona komppanian joulutarustelut olivat vaatimattomat, mutta sen verran niitä oli, että meillä naisväellä oli kiire. Aattoiltana komppania kokoontui yhteiseen juhlahetkeen ruokailutiloihin, jotka samalla toimivat keittiönä. Minun tehtäväkseni komppanian väepäli oli määrännyt joulurunon lausumisen tässä tilaisuudessa. Tarjoilua oli myöskin ja miehet saivat jouluviinansa, mutta tuskin

tuo annos ketään heilutti. Joululahjoja ei liene annettu kenellekään.

Joulupyhinä oli viihdytystilaisuus läheisessä Siiranmäen kanttiinissa. Sieltä sain varsinaisen joululahjani. — Olin jo pitkän aikaa katsellut komppanian tummasilmäistä poikaa sillä silmällä, että hänestä haluan ystävän. Nyt toiveeni toteutui!

Olimme palaamassa viihdytystilaisuudesta, oli pimeä ja maa lumeton. Vettä oli satanut ja kylmänyt. Tie oli niin liukas ettei millään tahtonut pysyä pystyssä. Oli niinsanottu "pääkallokelä". Tässä tilanteessa jouduin tummasilmäisen ihastukseni käsikoukkuun ja jossa sain kulkea kotiovelle saakka. Tämä, joululahjaksi saatu miellyttävä ihmissuhde, antoi paljon rikkautta vastaiseen elämään, eikä se kohde ole vielääkään himmentynyt vuosikymmenien vieressä.

Tämä joulu oli viimeinen sotajoulu. Seuraavana jouluna sain katsella kodin kynttilöitä omaisten joukossa, joskin vieraalla paikkakunnalla, mutta kotona kuitenkin. E. T.

Joulukirkkoon Sakkolaan

Muistelma 60 vuoden takaa

Kotini sijaitsi Sakkolan Kiviniemessä, "siel toisel puolel koskie Röykkylä-kylä puolel".

Joulukirkkoon tehdyt matkat ovat pysyneet mielessäni kuudenkymmenen vuoden ajan. Silloin oli aina jo joulunaikaan kunnan talvi, lunta ja pakkasta riittävästi. Kirkolle oli matkaa kotoani 25 kilometriä jos kiersi "maitse" Suvannon ympäri. Talvisaikaan kuljettiin Sudenhäntään ja sieltä Hiek-

karannasta jään yli kirkolle, jolloin matkaa kertyi 15 kilometriä. Kesäisin käytiin kirkossa laivalla Suvantoa pitkin. Matka joulukirkkoon meitä lapsia aina etukäteen kovasti jännitti. Ei uskaltanut kunnolla nukkua sinä yönä, kun aamulla oli lähtö kirkkomatkalle. Täytyi lähteä jo viiden aikaan, jotta ehtisi seitsemäksi kirkkoon ja saa hyvän istumapaikan kirkossa. Meiltä lähdettiin useimmin

joulukirkkoon kahdella hevosella, koska perhe oli suuri. — Kaksi veljestä asuivat samaa taloa ja heillä lapsia. Muistissani on kaksi hevosta, "Sirkka" ja "Mustaharja", jotka valjastettiin kirkkoreen eteen. Reki oli leveä, matala ja muistaakseni aika pitkä. Mamma ja täti istuivat ensin rekeen ja lisäksi meitä lapsia niin paljon kuin mahtui. Isäni, muistini mukaan, oli aina kuskarina. Meidät lapset

peitettiin rekivällyjen sisään ja matka sai alkaa. Se matka oli niin mukava ja ihana, ettei voi mihinkään nykyiseen verrata. — Hevonen juoksi ja kulkuset kilisivät, kun samaan aikaan lähtivät toisetkin kyläläiset. Kirkkohevosia kertyi näin pitkä jono. Se oli meistä lapsista mukavaa. Muistan kerrankin isäni katsovan taakseen ja sanoneen: — Sieltä ne tulevat Juos-eno ja Mat-eno.

Metsäinen tie, tähdet taivaalla ja lumi mukavasti narskui jalaksen alla. Se oli todella jouluntuntuista. Kun päästiin Hiekkarantaan, johon oli kotoani matkaa 12 kilometriä, niin jäällä hevoset lisäsivät vauhtia, ei niinkään menomatkalla, vaan takaisin palatessa.

Kun hevoset olivat puomissa seisleet jumalanpalveluksen ajan, niin ne olivat paluumatkalla menopäällä ja silloin kyllä katsottiin kenen hevonen oli ensimmäisenä Sudenhännän rannassa.

Muistissani on matka, olin 7—8 vuoden vanha, kun pääsin Sirkkanimisen hevosen rekeen ja tulimme Kirkkorannasta Hiekkarantaan sellaisella kyydillä, että vesi silmistä sirisi. Toiset hevoset jäivät kuin paikalleen! Sekös oli meistä lapsista hauskaa, sen vuoksi kai on muistissani pysynytkin. — Sirkka-hevonen olikin kilpahevonen, monia palkintoja voittanut ravuri. — Toistalo, sukulaistalo tädin sekä sedän puolelta, eikä heillä siihen aikaan ollut omia lapsia, niin he ottivat meistä jon-

kun mukaansa joulukirkkoon. Meidän lapsia oli silloin Martta, Aura, Aaro, Toivo ja Anselmi. Olimme kaikki sellaisessa iässä, että meidät jo vietiin kirkkoon. Osasimme olla hiljaa, vaikka siihen aikaan kirkonmeno kesti monta tuntia.

Joka kerta yhdessä jännäsimme, kuka meistä pääsee Emel-tädin ja Tahvo-sedän väliin vällyjen alle, jossa oli niin lämmin ja suloinen olo. Setä-Ville oli tavallisimmin kuskina.

Edellä kerrotut tapahtumat ovat 60 vuoden takaisia tapahtumia.

— — —

Viimeisen matkani Sakkolassa joulukirkkoon tein kun olin jo 17-vuotias, siis 50 vuotta sitten. — Olin tullut joululomalle Kotkasta, jossa kävin koulua. Joulun aaton aattona menin Toistaloon, niinkuin sitä vanhastaan sanottiin ja siellä parhaillaan suunnittelivat joulukirkkoon lähtemistä. Nyt oli heilläkin jo lapsia omasta takaa lähtemässä. Ajattelin menneitä aikoja ja entisiä kirkkomatkoja ja arvelin etten enää sopisikaan mukaan, enkä ollut sen vuoksi tullutkaan. Aivan kuin Emel-täti olisi ajatukseni lukenut kun sanoi: — Sinähän Aura haluaisit varmaankin lähteä kirkkoon meidän kanssa, mutta yksi reki on jo lähtevä täynnä. — Hän lisäksi sanoi minulle aivan hiljaa: — Pyydäpä Setä-Villeä lähtemään Tuijarilla! Se oli toisen hevosen nimi. — Minä tein työtä käskettyä ja ajatuksisani jo istuin kirkkoreessä, sillä

Setä-Ville oli niin hyväntuulisen näköinen, niinkuin hän aina olikin. Kyseli koulussa menestymistä ja onko siellä ollut vaikeita läksyjä, sekä oli tyytyväisen näköinen kun kerroin, että minulla oli mennyt hyvin ja olen saanut hyvän joulutodistuksen. Silloin rohkaisin mieleni ja kysyin, että eikö setä lähtisi Tuijarilla joulukirkkoon, niin minäkin pääsisin mukaan? Tähän setä aivan hyväntuulisesti vastasi, että onhan se Tuijarille vähän liian rankka reisu, mutta lupasi kuitenkin lähteä ja sanoi, että pitäähän sinun joulu-kirkkoon päästä. Otetaan saahkareki, ettei ole liian raskas hevoselle!

Siihen rekeen sopi hyvin kaksi henkeä ja oli vielä kuskin penkki. Setä oli niin hevosturakas ihminen, ettei millään muotoa olisi hevosta rasittanut, mutta uskovaisena ei voinut olla suostumatta, kun kyyseessä oli kirkkomatka.

Jo lapsesta lähtien minusta aina tuntui, että Setä-Ville rakasti eniten elämässään lapsia ja toiseksi hevosia.

Hän oli aina niin hyvä meille lapsille. Aina lapsena ihailin sedän olemusta. Hän oli suuri ja vahva. Hänellä oli pitkänlainen tukka kuin Raamatun miehille, joita näkee kuvissa. Viikset olivat komeat, joita hän useasti kieraisi päistä ja asetteli siistiksi! Tukka kävi somasti kiharaan latvoista, vaikka pääläella ja otsalla olikin jo kaljua. Hänellä oli suuret ja vahvat

kädet, mutta niin lämpimän näköiset! Kotona ruokapöydässä hänellä oli oma paikkansa ja kissa oli aina vierellensä, sillä hän olikin vanhapoika. Jos satui menemään ruoka-aikana, kutsui hän aina vierelleen pöytään.

Muistan mielelläni hänet lämpimänä ihmisenä ja siitä kirkkomatkastakin tuli muistiin jäävä matka.

Setä sanoi minulle: — Tulehan jouluaamuna sitten ajoissa, koska lähdemme vähän aikaisemmin, ettei Tuijaria tarvitse kovin juoksentaa. Arvasin, että nyt menään käyden koko matka ja niin siinä sitten kävikin. Tuijari oli oli myös kilpahevonen ja käyden tanssasi koko menomatkan kirkolle saakka! Emme nähneet toisia kyläläisiä kuin vasta kirkolla, jonne saavuimme samanaikaisesti. Matka meni silti puhellen rattoisasti, joskin minulle tuli monesti ajatus, että voisi tuo setä antaa hevosen juosta kovemmin, kun se niin halusi. Kirkolla setä pani hevosen puomiin, peitteli hyvin ja heitti heiniä eteen.

Kirkko oli juhlayalaistu ja saimme keskikirkosta hyvät istumapaikat. Rovasti Sonny saarnasi kauniisti ja minä muistelin rippikouluajoja. Rovasti Sonny oli minun rippi-isäni.

Pian kumminkin ajatukseni karikasivat väkisin kotimatkaan — ajetaanko silloinkin käydenjalkaa ja milloin vasta olemme kotona. Ajattelin, että varmasti olisimme ensimmäisenä kotona, jos setä antaisi Tuijarin mennä niinkuin hevonen itse haluaa.

Uskovaisena miehenä setä halusi olla kirkonmenon loppuun saakka, vaikka huomasin omakylälaisten tekemän lähtöä jo aikaisemmin. Kun tulimme hevospuomille ei siellä ollut enää yhtään meidän kyläläisten hevosta ja Tuijari korskui ja kuopi maata, niin että pelkäsin miten päästään lähemmään.

Setä rauhoitteli hermostunutta hevosta. — No, no Tuijari kyllä pääset pian menemäänkin. Ajattelin, nyt päästään kovaa. — Setä sanoi minulle: — Asetaiha rekkee ja peittele itseis hyvin, matkalla ei ole aikaa. — Setä päästi hevosen, hyppäsi rekeen ja sitten mentiin kuin tuulispäänä ikään! Setä pidätteli hevosta aluksi: — Älähän Tuijari nyt niin kiirettä piä!

Kun päästiin Suvannon jäälle, ei setä enää pidätellyt, vaan antoi hevosen ravata. Se oli kovaa kyytiä. En ole eläissani ollut niin kovassa hevosen kyydissä. Viimeksi lähdin Virkin rannasta ja ensimmäisenä oltiin Hiekkarannassa. Ja samaa kovaa menoa se oli ohi Sudenhännän aina kotiin saakka, ei siinä enää sedän pidättely mitään auttanut. Minusta tuntui, että setä itsekin nautti siitä kovasta menosta. Kylä setä sääli hevosta kun tultiin kotipihaan, hevonen oli kovasti hiesä ja höyrysi pakkasilmassa. Setä puheli ja hyvitteli hevosta ja sanoi: — Voi hylkyläinen kun turhan tähe juoksit itseis

hikkie, olisi tuota vähemmälläkin kotiin päästy.

Minulle hän sanoi: — Mene sinä tupaan, siellä on varmaankin ruoka pöyvässä! Emäntä Maria jäi kotiin pienempien lasten kanssa ja elukoita hoitamaan. Odottelin settä tupaan, vihdoin hän tulikin, otti leivän kainaloonsa ja sanoi vievänsä sen Tuijarille. Pian tuli muu kirkkoväki toisella hevosella. Emel-tätiä nauratti kovasti, ensitoikseen sanoi: — Kyl sie Aura nyt sait kovvaa kyytiä. Myös katsottii kui työ mänittä sivutse ja setä ei jaksant Tuijarii piätellä. Mie uon siu takkeis nii hyvillä jot sie et sitä uso!

Nämä kirkkomatkat Sakkolan kirkkoon halusin tallettaa kirjoittamalla ”iha sen vuoks ko monet meijä kylläiset muistoat siel samal taval”.

Ylämäen tyttö

Tuli Joulu taas

Jo Karjalan hankien ylle taas saapuvu jouluyö. Jossa on rakkahat rannat ja isien raatama työ.

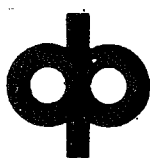
Mitä koemme kukin täällä, se on Jumalan armoa. Vaan muistojen Kirvesmäki — mikä vetäisi vertoa.

Lapsuuden ystävät kaikki tänä jouluna muistan niin. Sinne Te melkein kaikki sankareina siunattiin.

Siellä kun elettiin, oltiin. Jeesus lasta palvottiin. Soi kellot ja kulkuset tiellä joulukirkkoon kun matkattiin.

Laina Huuska

MAASEUTUVÄKI



Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisijinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.



kairimo
KODIN TAVARATALO

Lempäälä, puh. 740 402

Ne ensimmäiset hiihtokilpailut Haitermaan kansakoululla

Haitermaan kansakoulu aloitti toimintansa syksyllä 1926, niin samalla heräsi myös urheilu ja liikunta sen ansiosta, että koululla oli opettajana Viljami Naskali. Hän oli urheilun ja reippauden

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

RAUHAN JOULUNA

On joulu taas
ja liekit kynttilöiden
sytytetty kuuseen tuikkimaan.
On tullut juhla
jälkeen arkitöiden
ja valkovaippa peittää
mustan maan.

On rauhan juhla
jälkeen sotien.
Niin moni meistä
muistaa ajan sen
kun tykinliekit
taivaanranna taa
valaisi maata, sodan raastamaa.
Ja alttarille
toivat isänmaan
niin monet ihaninta nuoruuttaan.

Oi rauhan joulu,
sua siunaten
me tuomme kera
kedon paimenten,
luo Jeesuslapsen
hartaan kiitoksemme.
— On rauhan joulu
lahja kansallemme.

Elsa Tuokko

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

mies. Niinpä talvella 1927 olikin vuoro pistää hiihtokilpailut toimeksi. Yhteisen oppilaiden kanssa käydyn keskustelun jälkeen olikin asia jo valmis. Kilpailut eivät kumminkaan olleet vielä hedi toteutettavissa, sillä nyt tulikin "tenkkapoo" eteen: Mistä rahat palkintojen ostamista varten ja mitä kaikkea pitäisi palkintoina olla. Jälleen opettajat ja oppilaat yhteiseen neuvotteluun. Tuloksena oli, että palkinnoiksi ostetaan sopivaa käyttöön käypää pientä rihkamaa. Mistä varat? — Siihenkin löytyi ratkaisu: Toimeen vain rahankeräys palkintojen ostamista varten.

Opettaja kirjoitti keräyskaavakkeet ja sitten lapset liikkeelle. Minä kun asuin Voloskan suunnassa, niin sain tehtäväkseni yhdellä listalla kerätä varoja sieltä suunnalta.

Minä lähdin melko arastellen liikkeelle, mutta asian puolesta varmana suuntasin ensiaskeleeni "Sihkeriöön", jossa asustivat sen ajan ja paikkakunnan parhaat hiihtäjät, veljekset Manu, Eemil ja Arvi Kuisma. Emil laittoikin keräyksen hyvälle alulle, antaen oikein paperisen 5-markkasen siemeneksi kassaan. Sen jälkeen suuntasin kansanedustaja Antti

Kuismalle ja listaan merkittiin jälleen kolmen markan avustus. Kävin Valtoset, Karoset ja Riikokset ja yhteissumma oli 20 markkaa rahaa.

Toisetkin tytöt ja pojat keräsivät omilta suunniltaan ja näillä rahoilla pystytettiin tarvittavat palkinnot lunastamaan.

Palkintoja oli housunkannattimet, tuppipuukko, linkkuveitsi, kampa, kyniä ym sellaista.

Tytöt olivat asia erikseen, mutta luettelen tässä hiihtäjäpoikien nimet: Reino Puputti, Reino Katainen, Soini Javanainen, Tauno Kuisma "Tommin Tauno", Uuno Kuisma "Topin Uuno", Jalmari Kuisma "Martin Jaska", Sulo Kuisma "Yrjön Sulo", Sulo Heikkonen, Onni Kuisma "Alen Onni", Uuno Kiuru "Matin Uuno", Matti Riikonen, Mikko Rämö, Eino Naskali, Antti Naskali "Räätälin Antti", Tauno Pitkänen, Vilho Naskali, Veikko Sipiläinen Tiituaalta, Arvi Nuora ja Taisto Pensas.

Näistä hiihtäjäpojista on jo moni maallisen elämänsä päättänyt, toisiltakin on kilpahiihto jo vuosi ollut vain muistona menneiltä ajoilta.

Sulo Kuisma, Rusojuurentie 10
01300 Vantaa 30.

Pärssisen Konepaja

35500 Korkeakoski puh. 935-81 204

Valmistamme mm:

- TERÄSHALLEJA, OVIA JA IKKUNOITA
- AUTON LAVOJA YM. KULJETUSKALUSTOA
- TRAKTORIN TYÖVÄLINEITÄ
- KORISTETAKOITIA

Korpiselän taistelu

Korpiselän taistelusta kerroimme numerossa 5 ja nyt jatkamme taistelun kuvausta sankarivainajana kaatuneen Toivo Jääskeläisen kohdalta.

— "Punaiselta talolta" otimme suunnan tähytystornista vasemmalle olevan pellon reunaan, jonka saavutimme ilman vastarintaa ja olimme Korpiselän Kirkonkylässä.

Päästyäni lepikkoa kasvavan pellon reunaan, niin kuulin oikealta liikettä ja yritin tulittaa, mutta kp ei toiminut ja oli tehtävä nopea puhdistus aseeseen.

Näimme teltoja ja korsuja, joita tulitimme ja alik. Virolainen ja Kivistön ryhmät lähtivät miehittämään tämän alueen.

Vasemmalla oli katettu pesäke, josta tulitettiin meidän komppanian komentopaikkaa, joka oli takanamme. Samalla suunnalla oli poterossa Arvo Koiranen ja hän huusi minulle, että mennään vaihtaman tuo pesäke, johon vastasin, että mennään!

Juostessani pesäkkeelle ja päästyäni Arvon kohdalle jokin maantai kivenkappale iski minua selkään. Katsoin oikealle. Sieltä kolme vihollista tähtää minua! Minä olin nopeampi ja tuhosin heidät, sekä hyppäsin Arvon poteroon henkeä vetämään.

Noin 10 minuutin kuluttua toi lähetti sanan, että Toivo Jääskeläinen on haavoittunut tai kaatunut näkötorin rinteeseen ja jäänyt vihollisten sekaan.

Nyt toimimme nopeasti. — Kaikki ketjuun ja nopeasti sinne, missä Toivo on! — Toiset auttoivat tulittamalla ympärille, niin pääsimme haavoittuneen luo. Hän oli pahasti haavoittunut. Kan-

noimme hänet suojaan mutta kun minä rupesin häntä sitomaan ja toiset tekivät aidaksista paareja, niin Toivon elämä päättyi. Tulituksesta huolimatta me paljastimme päämme kaikkensa antanelle. Jälleen oli yksi meistä Korpiselän valloittajista matkansa päässä — hiljainen ja rohkea

sotilas — nähtyään ensimmäisen tavoitteen saavutetuksi.

Säilyköön nämä rivit Toivo Jääskeläisen muistoksi ja kertokoot lukijoille siitä uhrista, joka silloin oli annettava rauhan puolesta. Hän tavoitti luoti 10. 7. 1941 klo 17.

Naapurin Tauno

Maisteri Pentti Patja

Juhlapuhe Sakkola-juhlassa, kolmas osa

Hyvät ystävät

Päällisin puolin kaikki siis näkyy olevan kunnossa. Alussa esittämäni huolet karjalaisen perinteen säilymisestä tuntuvat nyt aihettomilta. Kaikkea on mietitty ja suunnitelmia on eteenpäin olemassa.

Käytännön kokemus kuitenkin osoittaa, että laajan organisaation keskuselimitys laaditut suunnitelmat eivät kunnolla toteudu, ellei jäsenet ja jäsenjärjestöt ota asiaa omakseen. Tämä koskee ensinnäkin sekä mahdollisuuksista tiedottamista että käytännön toteuttamista.

Ellei tieto näistä kaikista mahdollisuuksista mene perille niille, jotka esimerkiksi voisivat ja haluaisivat tallentaa yksityistä perimätietoaan tai aineistoaan, jää toiminta ilman muuta vajavaiseksi.

Kun pidämme tämän peruslähdekohdan mielessä, voimme yksimielisesti pyytää Suvanto-säätiötä, sakkolalaisia pitäjaseuroja ja ennen kaikkea Suvannon Seutu-lehteä seuraamaan Karjalan Liiton suunnitelmien kehittymistä ja val-

mistumista sekä tiedottamaan ja toimeenpanemaan haravoinnin kaikkien sakkolalaisten piirissä säilyttämisen arvoisen aineiston keräämiseksi joko Luovutetun Karjalan pitäjäärkistoihin tai tallentamiseksi jollakin muulla pysyvällä tavalla. On kehitettävä järjestelmä, jolla sakkolalaiset voivat tallentaa sitä henkilökohtaista, yksityistä aineistoa, joka muuten on vaarassa hävitä.

Jos esimerkkejä halutaan käyttää, niin silloin tulee malliksi ilman muuta Viipuri-museon säätiö, joka perustettiin muutamia vuosia sitten Viipuria ja sen ympäristöä edustavan museon aikaansaamiseksi. En tiedä, enkä uskalla arvailla olisiko jonkintasoinen Sakkola-museo liian ylivoimainen tavoite, mutta kerättäköön aineisto mihin taattuun paikkaan tahansa, olisi keräys käynnistettävä pian.

Mikä sitten olisi säilytettävää aineistoa? Viipuri-museon esitettävä lainaten kuuluu vastaus: Kaikkea mahdollista, joka liittyy Sakkolan elämään kautta aikojen. Esite käyttää seuraavia esimerkkejä, jotka luettelen tässä sakkolalais-

Tilaisuus Suvannon Seudun ystäville

Suvanto-säätiö oli kutsunut Suvannon Seudun asiamiehet ja avustajat yhteiseen tilaisuuteen 7. 10. Tampereelle. Kutsua kuuli runsas joukko asiamiehiä ja avustajiamme. Joukko olisi ollut lukuisampi, mutta sairastumiset ja tilaisuuden ajankohdan muistamattomuus aiheuttivat sen, että osa halusta osallistuneista oli estynyt saapumasta Tampereelle. Ehkä voimne vielä tavata toistenkin, toivon niin tapahtuvan.

Hallituksen pj. Yrjö Raaska tervehdyspuheessaan käsitteli Suvanto-säätiön toimintaa ja toimittajia selosti asioita lehden näkökannalta. Uuno Pulakan puhe on kokonaisuudessa lehden sivuilla. Se on erittäin hyvä esitys, johon minulla ei ole lisättävää eikä poistettavaa!

Tilaisuudessa oli mukana Pyhäjärvi-lehden toimittaja Kauko Hä-

mäläinen, tullen ylilääkärin luvalla lomalle sairaalasta! Lempäälän-Vesilahden sanomien puolesta oli paikalla Anni Kaunisto, sillä Lempäälän sanomat ovat meitä autta-
neet suuremmoisella tavalla. Kii-

tos heille ja jokaiselle tilaisuuden osanottajalle.

Säätiön puolesta oli runsas ruokapöytä katettuna ja jopa keuhuttiin, että kerrankin sai syödä tarpeekseen.



Ahkerat avustajamme Elsa Tauriainen ja Laina Huuska olivat mukana tilaisuudessa.

tettuina: Valokuvat, jotka esittelevät sakkolalaiskoteja ja elämää niissä ja niiden pihoilla, ne kertovat kotien sisustuksesta, vanhoista rakennuksista, maisemista, työnteosta, retkistä, juhlista, pukeutumistavoista. Sakkolassa käytetyt erilaiset kuitit, mainosplakkaatit, juhlatilaisuuksien kutsut. Karjalaiset ovat tunnetusti "seurallisia" ja siksi heillä oli paljon erilaisia yhdistyksiä, kerhoja, seuroja ja muita yhteisöjä. Varmaan useimmat näistä ovat kokeneet "luonnollisen kuoleman", mutta missä ovat niiden pöytäkirjat, jäsenluettelot, tapahtumapäiväkirjat, vuosikertomukset, kirjanpidot tilinpäätöksineen. Monissa kodeissa on kirjeitä ja postikortteja, jotka kertovat elämästä Sakkolassa mitä mielenkiintoisimpia asioita. Tilankauppoihin liittyvät vanhat rekisteriotteet ja kauppakirjat,

valtakirjat, kuitit, sukuselvitykset, oikeudenpäätökset.

Arvoisat kuntasäätiön ja karjalaisseurojen edustajat.

Teille esittämäni vetoamus erityisen kampanjan käynnistämiseksi säilytettävän aineiston keräämiseksi ja tallentamiseksi ei tarkoita sitä, etteikö mitään olisi tehty. Päinvastoin, paljon hyvää ja kiitoksen ansaitsevaa on tehty. Mutta uskon, että karjalaisten yksityisarkistojen tallentamissuunnitelmat, Viipuri-museon perustaminen sekä tehostettu tiedotustoiminta antaisivat uusia mahdollisuuksia ja vauhdittaisivat toimintaa.

Arvoisa yleisö.

Kuten alussa oletin, tulevat sakkolalaiset, jokakesäisille pitäjäjuhliin tapaamaan entisiä naapureitaan ja kyläläisiään. Oletin

myös, että tänne keräännyttäen myös mielessä kysymys, mikä on sakkolalaisuuden kohtalo meidän jälkeemme. Esitin myös uskon, että tulevat sukupolvet haluavat oppia tuntemaan esivanhempiansa kulttuurin ja sen mitä siitä on jäljellä. Silloin tarvittaisiin perheen, suvun, heimon jokapäiväisestä elämästä kertovaa perinneaineistoa. Sitä ei silloin enää ole, ellei sitä nyt pistetä talteen. Vasta tallennettuna — millä tavalla tahansa — perinne säilyy ja auttaa tulevia sukupolvia näkemään ja ymmärtämään, miten Sakkolan taloissa ja kylissä elettiin.

Me kaikki tiedämme, että kotiseudulta lähdettäessä saimme mukamme vain vähän ja sekin kaikin välttämättömintä. Siksi meillä ei ole paljosta valita. Yhteisvoimin meidän on saatava sekin vähä pelastettua.

Suvannon Seudun vaiheista

Kun Suvanto-säätiön valtuuskunnan kokouksessa kaksi vuosikymmentä sitten tehtiin päätös oman lehden perustamisesta, niin tuskin kukaan päätöksen tekijöistä varmasti tiesi, millainen lehdestä tulisi, millaisen vastaanoton se tulisi saamaan, ja olisiko lehdellä pitemmän päälle edes elämisen mahdollisuutta. Koska tarkoitukseni ei ole selvittää Suvannon Seudun toimintaa historiikkimaisesta näkökulmasta, en ole ryhtynyt ottamaan selvää siitä, sinänsä tärkeästä asiasta, kuka tai ketkä olivat ne henkilöt, jotka toivat esille ajatuksen oman lehden aikaansaamiseksi. Päätös ajatuksen toteuttamisesta säätiön valtuuskunnassa oli yksimielinen.

Kulunut aika on antanut vastuksen moniin silloisiin epäselviin kysymyksiin. Kuitenkin kun nyt olemme kokoontuneet lehden ilmestymisen kaksikymmenvuotisen toiminnan merkeissä, lienee syytä lyhyesti luoda katsaus menneeseen ja tähänkin päivään:

Lehdistöstä puhuttaessa käytetään usein käsitettä "lehden linja" ja sanotaan, että se ja se lehti noudattaa orjallisesti linjaansa, tai toinen on poikennut omaksumaltaan linjalta. Suvannon Seudusta puhuttaessa on ehkä parempi käyttää nimitystä päämäärä tai tarkoituserä, sillä sellainen on meidän lehtemme kaltaisessa julkaisussa helpommin määriteltävissä ja nähtävissä kuin suuressa päivälehdessä, jonka tarkoituserät määräytyvät viime kädessä poliittisista tai ideologisista lähtökohdista käsin.

Suvannon Seudun päämäärä on alusta alkaen ollut kahtalainen, vaikka nämä kaksi toimintaa ovatkin toisiinsa sidoksissa, eikä nii-

den välille voida vetää selvää rajaa.

Lehti on pyrkinyt välittämään kirjoituksillaan sotia edeltänyttä sakkolalaista elämänmuotoa, sekä sille ikäluokalle, joka on sen itse kokenut, että erikoisesti sille nuorelle ikäpolvelle, jolla ei ole henkilökohtaista kosketusta tuohon aikaan. Toiminnan arvokkaimpana päämääränä on ollut toimia sillan rakentajana menneisyyden ja nykyisyyden välillä.

Kertomalla henkilökohtaisista tapahtumista ja muistoista, helposti unohduksiin jäävistä kokemuksista, tavoista ja tekemällä se juuri painetun sanan välityksellä, on saatu luoduksi pysyvä, katoamaton kuva tavallisen kannakselaispitäjän elämästä. Olen varma, että tulevaisuudessa kotiseutuhistorian tutkijat tulevat olemaan

kiitollisia siitä, että heille on käytettävissä painettua tietoa asioista, jotka tavalla tai toisella liittyvät sellaiseen kulttuuriin, joka peruuttamattomasti on katoamassa väestön siirryttyä näille uusille asuinsijoille, ja mukauduttua enemmän tai vähemmän uusiin oloihin ja ainakin jossain määrin erilaisen kotiseutukulttuurin piiriin.

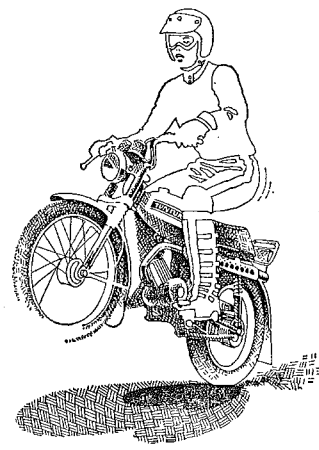
Tuota sillanrakentajan tehtävää lehti täyttää silloinkin kun se tuo mennyttä elävällä tavalla nykyi-
kaan — perinteellähän on merkilinen kyky sopeutua ja sopeuttaa nykypäivään menneisyyttä arvostavaa kulttuuria ja se on aina vahvemmin kiinni nykypäivässä kun sellainen, joka kaiken vanhan arvottomana hylkää.

Lehtemme on sillanrakentajana kahden sukupolven välillä silläkin

Paras kääntä mopedi- asiantuntijan puoleen

Meiltä tulinen Tunturi Sport. Varma 4-vaihteinen vauhtikone.

Tunturi Sport on Vauhtikone -76. Luonteva maastomenijä. Neljä varmaa vaihdetta. Turvallinen valoilmio pimeällä. Tunturi Sport kiihtyy. Kysy meiltä lisää, mitä vain. Me nimitäin emme kiihdy..



Lempäälän Pyörä

OM. M. TOIVA - Puh. 740 286

tavalla, että se antaa vastauksia nuorison selvästi heränneeseen kiinnostukseen lähistoriaa kohtaan, ja sen osana omaa taustaansa ja kotiseudunhistoriaa kohtaan.

Puhuin aikaisemmin kahdesta lehden tavoitteesta, mutta kolmas-kin lehden tarkoituksiperistä ilmenee jo siitäkin, että sakkolalaisten alueellisen yhteyden hajottua, lehti voi yhä yhdistää eri puolilla asuvia sakkolalaisia, juuri palauttamalla mieliin mennyttä, että kertomalla pitäjäläisten nykyisyydestä.

Toimitukselle on tuttuja lukijoiden toiveet tällaisista nykysakkolalaisten kuvauksista ja valokuvien ja haastatteluin varustetuista sakkolalaisten enimmäin asuttamia pitäjää koskevista katsauksista.

Tällaiset laajemmat katsaukset ovat lehdestä paljolti puuttuneet lähinnä taloudellisten seikkojen vuoksi, vaikka niiden kiinnostavuus hyvin tiedetäänkin.

Mikään lehtemme kaltainen julkaisutoiminta ei ole mahdollista ilman riittävää avustajakuntaa, joka kirjoituksillaan tuo esille tärkeänä pitämäänsä asioita. Melkoinen osa kirjoituksista on ollut henkilöhistoriaan liittyvää, jos kohta laajempaa ja yleisempääkin merkitystä sisältäneitä artikkeleita on ollut mukana. Aina nämä avustajien ja lukijoiden käsitykset asioiden tärkeydestä ja niiden julkaisemisen välttämättömyydestä eivät ole käyneet yksin ja silloin on ehkä joskus turhankin hanakasti käytetty perustuslain suoma oikeutta sanan ja arvostelun vapauteen.

Toimituskunnan mielestä — tosin käsitykset sielläkin ovat joskus olleet eriäviä — on turhaa arvostelua herättänyt sellainen julkaistu juttu, jossa senenempää mitään tarkoittamatta — on kirjoitettu lukijan mielestä negatiiviseen sävyyn esimerkiksi serkusta tai kummin kaimasta; me karja-

laiset tunnumme usein olevan tarpeettoman arkoja omasta tai sukulaisemme kunniaa. Jossain aina älähdetään, vaikka ei kalikka ole vielä kalahtanutkaan, sananlaskua muuntaakseni.

Arvostelu siitä mitä lehdessä pitäisi olla ja mitä ei, kohdistuu väärään henkilöön, jos arvostellaan vastaavaa toimittajaa, yksinomaan. Lehden sisällöstähän vastaa toimituskunta, jolle toimittaja hyvin mielellään esittelee vähänkin kiistanalaiset kirjoitukset, ja vasta toimituskunnan päätöksen jälkeen juttu on laskettu painoon tai hylätty. Normaalin toimitustavan mukaan on lähetettyjä juttuja toki silloin tällöin lyhennelty tai epäoleellisilta kohdin muutettu, mutta suoranaisia hylkäämisiä ei ainakaan viime vuosina ole tapahtunut kuin aniharvoin.

Poikkeuksen ovat tehneet jotkut runot, mutta silloin ovat perusteet olleet selvät ja toimituskunnan päätös yksimielinen.

Jos lukijakunta kuitenkin, ja tietysti avustajakunta kokee toimituksen liiaksi rajoittavan julkaisemista, kannattaisi ehkä ottaa harkittavaksi erityisen yleisöosaston tai lukijoilta-palstan perustamisen. Siinä voitaisiin julkaista mielipiteitä ja lukijoiden mielestä tärkeitä asioita vapaammin kuin varsinaisissa artikkeleissa.

Hyväkään lehti ei pääse kaikkien lukijoiden ulottuville ilman pätevää asiamieskuntaa. Suvannon

JOULUILTA

Joulun kellot soivat.

Niitä kuuntele.

Ne poljon kertoa voivat.

Niitä seuraille.

Niin tyhjää olisi elämä ilman seimen pientä lasta.

Talvi-illan hämärä tuo täyden rauhan vasta.

K I P

Seudun kaltaisilla taloudellisilla mahdollisuuksilla varustettu lehti ei voi mainostaa ilmestymistään muissa tiedotusvälineissä, jolloin ainoa mahdollisuus on viedä lehti lukijoiden tietoisuuteen riittävän asiamiesverkoston kautta. Merkillepantavaa tässä lehden myynnissä on se, että monet asiamiehet ovat toimineet tehtävässään koko lehden ilmestymisen ajan, ja näin tukeneet arvokkaalla tavalla yhteistä asiaamme ja mahdollistaneet viimekädessä koko lehden olemassaolon.

Suvannon Seutu on nyt saapunut sakkolalaisiin koteihin kahden vuosikymmenen ajan. Sillä on nyt kolmas vastaava toimittaja. Kaikki he — niin entiset kuin nykyinen ovat olleet ammattitaitoisia henkilöitä jotka paljolti ovat tehneet työtään kutsumustyönä. Merkillepantava tässä on se, että kaikki ovat olleet Nuorisoseuraliikkeen kasvattajia, ja senkautta tuoneet vahvan humanistisen näkemyksensä lehden toimittamisessa esille. Jokainen heistä on tuonut esille oman kynänjälkensä, vaikka lehden luonne ja tarkoitus ovatkin asettaneet rajoituksen omien näkökantojen esittämiselle.

Palaan vielä lopuksi tuohon lehdestä käytävään keskusteluun. Kaiken inhimillisen toiminnan elinvoiman merkki on se, että asiasta keskustellaan, otetaan kantaa ja tarpeentullen arvostellaankin. Että näin on, antaa erittäin lohdullisen kuvan lehden mahdollisuuksista edelleen toimia siirto-sakkolalaisten yhdyssiteenä ja toteuttaa jo aiemmin mainitsemaani sillanrakentajan arvokasta tehtävää.

Kiitän lehden toimituskunnan puolesta sen entistä ja nykyistä vastaavaa toimittajaa, avustajia ja asiamiehiä, sekä tietenkin laajaa lukijakuntaa: Näiden kaikkien yhteistyöllä on luotu mahdollisuus vakiinnuttaa lehtemme asema tänä päivänä siksi mikä se on.

Haitermaan ja Pannusaaren kyläjuhla Lempäälässä

"Olemme paikalla missä ikuisuus koskettaa kuolemaa ja elämää. Me olemme nyt yhdessä saaneet kokoontua hetkeen, jossa katseemme kääntyvät menneisyyden polulle. Sieltä muistiimme on taloitunut rakkaita, helliä, tuttuja ihmispersoonia, joiden kanssa olemme eläneet arkipäivän työssä, työtä ja aherrusta, sekä sunnuntain lepoa ja rauhaa.

He ovat jakaneet meille omasta rikkaudestaan ja me olemme kasvaneet elämän lahjojen myötä Heidän askeleittensa mittaan. He osoittivat, että huominen on eillistä kirkkaampi. He kantoivat silloisen päivän paahteen, osoittaen voiman saamisen todellisuuden.

Me olemme nyt osoittamassa heille muiston kunnioittamista. Me olemme opettelemassa tässä sitä, mistä tämä vierellämme oleva paasi kertoo heidän kohdallaan.

Meillä on iankaikkinen perintöosa, jota emme mahda menettää kohtalon iskujen tähden."

Ylläolevin sanoin puhui Eino Koiranen kyläjuhla-avon puolesta Lempäälän kirkkopuistossa Karjalaa jääneitten vainajien muistokiven äärellä.

Isännöitsijän tehtävät, kirjanpidot, tilinpäätökset ym. huolella ja ammattitaidolla.

ISÄNNÖITSIJÄIN
TALO- JA TILIHUOLTO

Vilusen puistotie
33700 Tampere 70
Puh. 633 729

Lisäksi kunnianosoitukseen osallistuivat Helvi Naskali, Inkeri Pitkänen, Aino Kuisma ja Usko Koiranen.

Varsinainen kyläjuhla oli järjestetty avaraan ja juhla-avon

Valste piti juhlapuheen ja Aaro Kekki voitti 5-ottelussa Marilan kuulut veljekset.

Rouva Elma Huuska lausui kaksi herkästi tulkitsemaansa runoa. Pastori Heikki Söderström puhui



Lempäälän seurakuntasaliin, jonne saapuneen 120 henkeä käsittävän juhla-avon toivotti tervetulleeksi Aimo Kuisma. Hän luki edellisen kyläjuhlan vieraskirjan mukaan läsnäolleitten ja nyt jo ikuisuuteen siirtyneitten nimet ja vietettiin hiljainen hetki heidän ja kaikkien tuonpuoleisiin siirtyneiden kansakoulupiiriläisten muistoksi.

Lisäksi Aimo Kuisma muisteli lapsuusaikaansa Haitermaassa, kuinka opettaja "Viljamin" karttakeppi oli lähes aina rikki ja käyttöön nähden epäkunnossa, ja kuinka asemalla postia jaettaissa piti olla tarkkana, että sai oikean postin, sillä Kuisman Antteja oli jakopiirissä viisi eri henkilöä. Lisäksi hän muisteli urheilukentän vihkiäistilaisuutta, jossa Armas

tekstinä ajatukset kiittämisestä ja Jumalan antamasta armosta.

— Eräs mies kerskasi rakenteensa talon omin käsin ja omista aineista, mutta hän ei muistanut, että Jumalan antama terveys teki työnteon mahdolliseksi.

Ohjelmassa oli lisäksi kahvi- ja voileipätarjoilu, jossa tarjottu kalja oli jälleen Inkeri Pitkäsen valmistamaa hyvää ainetta, eikä moitteita sijaa ollut muussakaan tarjottavassa ruuassa.

Tämän jälkeen minun oli lähdettävä kotiin, mutta tietojeni mukaan tilaisuus jatkui vielä pastori Heikki Söderströmin musiikkiesityksin ja Usko Koiranen toivotti kotikyläläisilleen hyvää kotimatkaa. Koko juhla oli kotiseudun arvoa kohottava ja hyvä tilaisuus.

MUISTOJEN PANNUSAARELLE

Haitermää numero yhdeksän, eli Pannusaari. Sä silmien eteen piirryt kuin muistojen kaari. Niin elävästi muistan, mäksen, mutkaisen tiesi ja asukkaan jokaisen, oli nainen taikka miesi.

Oli talosi vuraat. Viljapellot ympärillä laajat. Ja asukkaat ahkerina tuloksia näkymään saajat. Oli jalostuskarjaa runsaasti siellä ja hyvät hevoset ravasivat tiellä.

Aina muistan erään kirkkomatkan, sain tyttöriepu kovan kyytihatkan. Ohitse yritti hevonen armas. Tuli hälle tappio karvas. Kun tierat viuhuen lensi, ehti perille Roinisen "Nässe" ensin.

Sielläkö vielä seisoo isien raatamat navetat, talot? Vieläkö tuikkaa jouluna ikkunoista valot? Kotikoivuko latvaansa kurkottaa? Iltatähtiö silmänsä vilkuttaa....?

LAINA HUUSKA

Muistokirjoitus August Kallosesta

Hän oli syntynyt 1890 Sakkolan Lapinlahden kylässä Anna-Maria ja Martti Kallosen toiseksi vanhimpana poikana. Isä Martin kuoltua jäi August Kallonen isännäksi Hennonmäen Matin-Marttilaan. Tätä ennen hän oli avioitunut 1910-luvun alussa Sakkolan Ojaniemestä kotoisin olevan Liisa Kallosen kanssa. Vanhin lapsista, tytär, syntyi jo ennen vapaussotaa 1915 ja kolme poikaa vuoden kahden välein.

Pulavuosien alussa oli Kallosten perintötila jaettu sisarusten kesken. Osuutensa lisäksi August osti Arkuntanhuan kylästä entisen Virolaisen tilan. Kun hän raivasi

peltoa 12 ha lisää, oli hänellä hoidettavanaan yli 20 ha:n tila. Vehnänviljelyn August aloitti ensimmäisenä Lapinlahden kylässä. Hän haki 30 kiloa vehnän siementä ja ensimmäinen sato oli kuusi hehtolitraa, josta yksi jauhettiin ja loput jätettiin siemeneksi. Tämän jälkeen hän oli siinä omavarainen. Karjanhoitoa harjoitettiin, ja ennen talvisotaa talossa oli toistakymmentä nautaa ja kuusi emakkoa.

Monien evakkovaiheiden jälkeen hän asettui asumaan pysyvästi Ruoveden Väärinmajan kylään. Hän sai haltuunsa 50 hehtaarin tilan, johon raivasi poiki-

neen uutta peltoa 12 hehtaaria. Uudet rakennukset myös rakennettiin. Viimeiset vuotensa hän eli poikansa Martin tilalla Väärinmajassa ja otti osaa talon töihin viimeisiin vuosiin asti vointinsa mukaan.

August Kallonen oli vapaussoturi ja hän otti osaa Ahvolan rintaman taisteluihin ja Raudun valtaukseseen. Hän oli mukana sk-toiminnassa ja talvisodan aikana Is-joukoissa.

August Kallosessa kaatui taas yksi Sakkolan juureva honka monien muiden tapaan. Hänet muistetaan vielä kauan omaisten ja ystävien keskuudessa kovana ja riukskana työntekijänä. Monet muistavat kiitollisuudella, että ovat saaneet kuulla hänen kiintoisia tarinoita ja nauttia hänen elämänsä viisaudesta ja vieraanvaraisuudesta, kun on kylään poikenneet. Jos vieras uskaltanut saunaa, hän varmaan totesi, että nyt löytyi Kannaksen paras lölymies. August Kallosen elämäntyöstä kerroimme jo viime numerossakin.

Kirsti Kurikan muistolle

Emäntä Kirsti Kurikka o.s. Mäkkeli menehtyi auto-onnettomuudessa saamiinsa vammoihin 1.8.1976 Satakunnan keskussairaalassa Porissa. Hän oli syntynyt Suojärvellä 12.4.1924. Hän asui Vesilahden Harviassa Vilho Kurikan puolisona ja entinen kotikykyä oli Sakkolan Petäjäjärvi.

Vainajan siunaus toimitettiin Vesilahden siunauskappelissa 14.8.1976 surevien omaisten ja runsaan saattojoukon läsnäollessa. Siunauksen toimitti Tampereen ortodoksisen seurakunnan kirkkoherra Toivo Palviainen apunaan

kanttori Onni Kareinen ja vainajan sisarista muodostettu kuoro.

Tilaisuus oli erittäin harrastuneellinen. Vesilahden kalmistoon jäi lukuisten kukkalaitteiden muodostama kaunis kukkaiskumpu saattojoukon poistuttua ja veistattua jäähyväisvirtensä.

Muistotilaisuus vietettiin vainajan kotona, jossa virsilaulun lisäksi puhuivat Vesilahden kirkkoherra Laitila ja Kaino Rytty sekä luettiin lukuiset vainajan muistolle omistetut adressit.

Kirsti Kurikka oli syntynyt rajaseudun lapsena, mutta joutui tekemään varsinaisen elämäntyönsä ja kasvattamaan lapsensa hämääläisessä ympäristössä. Vilkkaana ja sopeutuvana ihmisenä hänet laajan ystäväpiirin keskuudessa tunnettiin. Häntä jäivät lähinnä suremaan puoliso, lapset, lastenlapset, sisaret ja veljet. Hän oli matkalla nuorimman lastenlapsensa kastetilaisuuteen surullisen onnettomuuden sattuessa.

Hänestä jäi kaikille hänet tunneneille ihmisille kaunis muisto sopeutuvasta ja ystävällisestä ihmisestä.

H. K.

Muistokirjoitus

Loviisa Naskali o.s. Loponen siunattiin 7.11.1976 Punkalaitumen kirkossa. Siunaustilaisuuden aluksi veisattiin vainajan lempivirsi 300. Siunauksen suorittanut pappi muistutti meille tämän maailman katoavaisuudesta. — Vaikea sairauskin päättyi. Luottakaamme ylhäältä tulevaan uskonantajaan. Hän johdattaa matkamme lopulta rauhan rantaan.

Seurakuntakodissa jatkettiin muistotilaisuudella, veisattiin vir-

siä, puhe ja adressien luku pöydän antimien tarjonnan välillä.

Loviisa Naskalin maallinen matka päättyi 3.11.1976 Huittisten sairaalassa vaikean sairauden uuttamana 79-vuotiaana. Suremaan jäivät puoliso Juho, kaksi tytärtä ja kolme poikaa, lastenlapsia sekä sukulais- ja ystäväpiiri.

Kodin ihmisenä hän eläessään ahersi perheensä hyväksi, kasvat- taen lapsiaan äidillisellä rakkaudella. Kodin jättäminen ja evakko- retket eivät lapsiperheille olleet helpompia, mutta usko uuteen tulevaisuuteen ja luottamus Korkeimman johtoon ovat aina vieneet perille.

A N

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

75 VUOTTA täyttää 11.11.1976 Alma Pohjalainen o.s. Rouvinen Nokiolla. Hänen kotikylänsä oli Kiviniemi. Vanhuuden päiviään hän viettää poikansa Villen luona.

75 VUOTTA täyttää 14.11.1976 Aino Uosukainen o.s. Sangren Tampereella. Hän lukeutuu kiviniemeläisiin ja on kuulunut Kiviniemen Marttoihin Viialan toiminta- aikana. Aino Uosukainen on suorittanut elämäntehtävänsä koti-äitinä, kasvattajana, kotitalous ja käsityöt

KUOLLEITA

Abraham Kuusirinne syntyi 3.7.1903 Sakkolassa, kuoli 30.9.1976 Tampereella.

Salomon Naskali syntyi 6.7.1900 Sakkolassa, kuoli 12.10.1976 Punkalaitumella.

Viljami Vihtori Vuorinen syntyi 29.3.1900 Sakkolan Valkjärvellä, kuoli 29.10.1976. Viimeinen kotipaikka Punkalaidun.

Loviisa Naskali, jonka kuolemasta ilmoitimme edellisessä numerossa, ei ollut o.s. Loponen. Häneltä jäi lähiomaisina vain sisar ja kaksi veljeä, joista toinen perheellinen.

sekä järjestötyö ovat oleet kaikki hänelle läheisiä. Tämän hetken harrastuksiin kuuluu vielä kirjallisuus ja käsityöt. Onnittelemme!

60 VUOTTA täyttää 17.1.1977 kirvesmies Tauno Tenhonen Tikkakoskella. Entinen kotipaikka oli Sakkolan Valkjärven kylä.

50 VUOTTA täytti 11.10.1976 Matti Väyrynen Vesilahden Kuralassa. Hänen entinen kotipaikkansa oli Sakkolan Hovinkylä.

Suvanto-säätiön opintoavustukset

Hakemukset pitäisi lähettää helmikuun aikana osoitteella: Yrjö Raaska Mantere 37500 Lempäälä. Hakemukseen liitettävä selvitys siitä, missä kylässä vanhemmat ovat asuneet v. 1939 tai 1944, missä oppilaitoksessa hakija opiskelee, aikaisemmat säätiöltä saatu avustus sekä hakijan tarkka osoite.

Muistakaa tilata Suvannon Seutu vuodeksi 1977

Suvannon Seutu maksaa v. 1977 20 mk vuosikerta. Tilauksia vastaanottaa kirjakaupat, posti, Rautakirjan kioskit, osuuskaupat, asiamiehet ja konttori osoite 37370 Narva. Tilatkaa kotiseudun lehti kotiinne ja naapurillennekin!

TOIVOTAMME KAIKILLE YSTÄVILLEMME

HYVÄÄ JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

Suvannon Seutu

HYVÄÄ JOULUA ja ONNEA UUDELLE VUODELLE

toivottaa

Lempäälän Pyörä

SUVANNON SEUTU-lehden välityksellä lähetän lämpimät kiitokseni kaikille ystäville, jotka muistivat minua täyttäessäni 75 vuotta 12.11.1976 Kangasalla.

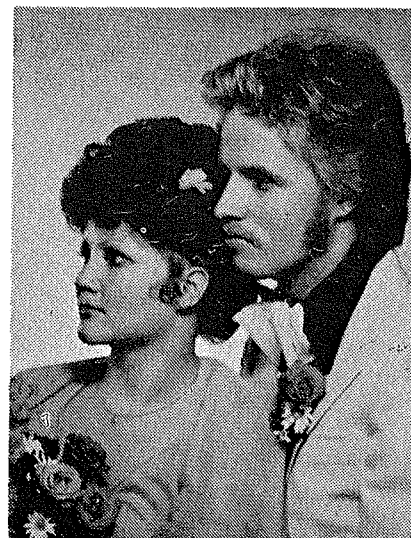
Eva Jortikka

Siunausrikasta Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

toivottaa

Kauppaliike Helena Varmasheinä

Vakkala Vesilahti



Vihittyjä

Tampereen tuomiokirkossa heinäkuun 10. päivänä vihittiin avioliittoon Mia Viskari ja Tapio Savolainen. Mian isä Aukusti on syntynyt Sakkolan Vilakka-lassa ja äiti Helmi Valkjärvellä.

Vihkipuheessaan rovasti Pohjan-pirkka puhui, kuinka usein avioliiton tarkoitus käsitetään nyky-

aikaisena pakettimatkana. Kun se kerralla lunastetaan, ei tarvitse enää huolehtia mistään. Kaikki palvelut, nähtävyydet, täyshoito ja opastukset tulevat samassa paketissa. Tällainen ajatusrakennelma ei ole avion koko tarkoitus. Nuorten opettajana toiminut rovasti toi esiin avioliitosta paavallaisen ajatuksen ja kehoitti nuoria joskus tarkistamaan avioelämän suunta roomalaiskirjeen mukaan.

Vihkimisen jälkeen ravintola Hämeen Aleksissa kajahtivat Karjalaisten ja Hämäläisten laulut ja Riemun Suuri Soitto niin voimakkaana, että tunnelma oli "melkei niiko ois oltu Vilakkalassa".

Kun seuraavana päivänä vihkipari lähti häämatkalleen Ahvenanmaalle Hämeen heinäkuun helteisestä maisemasta, jossa taivaan linnut visersivät kilpaa Jumalan kunniaa, tunsivat voimakkaana suvirren kehoituksen: — Mun sielu-ni Sä liitä myös äänes kuorohon, ja Armon Herraa kiitä, kuin laupias Hän on.

Sinä tiedät, että Taivaan Isää pitää kiittää pyhänä, pahana ja tavallisena päivänä.

Janne Viskari

Kihloissa

Kihlauksensa on julkaisseet Eva Liisa Gulin ja Asko Alvar Nalli Imatralla. Sulhasen isä on Alvar Nalli ja hänen entinen kotikylänsä Sakkolan Kaarnajoki.

Uusiin tehtäviin

Puolustuslaitoksen Atk-laitoksen tietokonetoimiston päälliköksi on määrätty kapteeni Yrjö Antero Rytty. Kapteeni Rytty on kotoinen Vesilahdesta ja suorittanut kadettikoulukurssin vv. 1962—65. Vanhempien Hellin ja Kaino Rytyn entinen kotipaikka Sakkolassa oli Hovinkylä.

ELÄVÄ JOULU



"Teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra..." (Luuk. 2:11)

Nämä jouluevankeliumin sanat ovat meille tuttuja lapsuudesta asti. Olemme lukeneet ja kuulleet niitä lukemattomia kertoja. Kenties menemme perinteisen tavan mukaan jälleen joulukirkkoon kuullaksemme ne taaskin.

Joulukirkko virittää mieleemme hartaaseen juhlatunnelmaan jokikin aikaa. Ehkä saamme myös tunnon siitä, että tuli tehdyksi jostain valistuneelle ihmiselle kuuluvaa, kun on osallistunut joulujumalanpalvelukseen.

Mutta joulun sanoman ydin: "Teille on syntynyt Vapahtaja", sensijaan saattaa mennä muiden kuulemiemme sanojen mukana "päämme yli".

Näin käy siksi, että me elämme nykyisin valtavassa tiedon ja sanojen tulvassa, joka on vienyt meiltä kyvyn pysähtyä minkään asian eteen vakavasti ja keskittymään. Tuntemme pääevämme hel-

pommalla, jos annamme kaiken mennä toisesta korvasta sisään ja toisesta ulos niin kuin virta vain. Tämän virran kohinassa menevät sitten ohitsemme sellaisetkin asiat ja sanat, joiden tarkkaaminen ja kuunteleminen olisi elintärkeää. Olisi myös opittava pysähtymään rientämisessään. Sekin tuntuu olevan ylen vaikeaa alkamme "menevälle ihmiselle."

Mutta kun Jumala pysähdyttää ihmisen, silloin avautuvat sekä silmät että korvat. Käy kuten tuhlaajapojalle: "Minä olen tehnyt syntiä..." Paljojen sanojen tulvasta alkavat erottua elävinä myöskin: "Teille — Sinullekin, on syntynyt Vapahtaja." Siinä on uuden elämän alkupää.

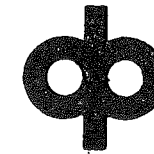
Kunpa lähestyvä joulu toisi meille tämän armon. Silloin ei joulu olisi meille vain muodollinen perinne. Joulun Herra ei olisi meille vain "Joosefin poika", kuten Nasaretin asukkaille, vaan elävä ja eläväksi tekevä Vapahtaja, Kristus, Herra.

Keskellämme on paljon niitä, jotka ovat valmiit tuhoamaan Kristuksen samoin kuin nasarettilaisetkin aikoinaan. Heidän levottomuutensa ja pelkonsa, hätänsä ja nälkänsä osoittaa, että he elävät ilman toivoa ja ilman Jumalaa tässä maailmassa.

Mistä apu meille niin monin tavoin eksyneille? Se saadaan vain käymällä tuhlaajapojan tie sieltä loppupäästä: "Minä olen tehnyt syntiä." Vain tällä paikalla ollen voidaan todella kuulla myös sanat: "...on syntynyt Vapahtaja."

Ehkä tämä jouluaika tuo meille tämän armon. Mennään joulukirkkoon, kuten niin monta kertaa ennenkin. Sinne kotikirkkoonkin. Jospa nyt alkaisi Sana kuulua elävältä. Kristus, Vapahtajamme, saisi julistaa evankeliumia köyhille, saisi saarnata syntien vangitsemille vapautusta, sokeille näkönsä saamista ja päästämään sorretut vapauteen. Silloin kokisimme uudenlaisen "elävän joulun".

Tauno Paukku



**TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI**

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIIJA

Vesilahti
Puh. 739 541

Valkeakoski
Puh. 41 810



Vesilahden Säästöpankki

auttaa - neuvo - palvelee

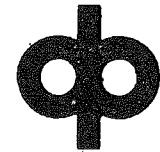
**LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ**

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 740 886 (verstaaseen)

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.

Bino Syste
Klaavuntie 6 A 5
00910 HKI 91



**VESILAHDEN
OSUUSPANKKI**

*joustavaa
pankkipalvelua*

**SUVANNON
SEUTU**

Suvannon ympäristön kotiseu-
tulehti, ilmestyy 1977 8 ker-
taa vuodessa.

Tilaushinta 20 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista
alennus.

Toimituksen ja konttorin osoi-
te 37370 Narva. Puhelin
931 - 734 843.

Postisilirtotili TA 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuspank-
ki 37370 Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-
rontaa.

Toimituskunta Viktor Ryyppö,
Helmi Uosukainen, Uuno
Pulakka, Eero Koppanen ja
Väinö Kekki.